

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XXV. Rursus de eadem tractat, de prima quæ ibidem habitum
assumpsit, Moniali nonnulla traduntur. quæ sanè inprimis notatu digna
sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

hominum ad solennitatē hanc affluerit multitudo, vix quisq̄ credat.

Hoc etiam die prodigiosum quid contigit & notabile, vti etiam omnibus, ante quorum id oculos factum est, visum. Cum enim plura in plausu ignea missilia missa essent & crebro bombardarum fragore omnia identidem reboassent, ac sub vesperam, supplicatione iam finita denuo hæc ipsa plausus argumenta repeterentur, casu nescio quomodo puluerem sulphureum, tametsi pauculum, ignis illi lapsus est; is tamen qui puluerem habebat, non sine miraculo à flamma læsus non fuit. adhæc cum ad usque eā nobis fastigium flamma repens adscendisset, cuius laqueare bysso tenui adornatum erat, ecce fornicis quidem lapides tetram ab ipso fumo fuliginem induerunt, ipsa tamen certim bysso tenuissima, quæ omnium iudicio prima flammam concipere debuisset, cum esset subflaua & coccinea, inuiolata nec colorem mirasse visa fuit, perinde ac si nec ignis, nec fumus eam afflasset. Quotquot rem viderunt, obstupuerunt. Moniales verò Dominum dilaudarunt, quod ipsarum nec sitati prospexisset, cum, vndenam novam byssum compararent, pecuniam non haberent. crederim, diabolus ob festiuitatem quæ contigerat, & quod novam rursus Dei domum videret, indignatum hoc sese modo aliquatenus de nobis videri voluisse. Sed Maiestas illius hunc impediuit. sit ipse benedictus in sæcula. Amen.

CAPVT XXV.

EAMDEM FUNDATIONEM PROSEQUITVR. REFERT AD-

hæc nonnulla de Monialibus, quæ huic conventui prima nomen dedit:

quæ sanè quam maximè notanda

sunt.

Considerare vobiscum potestis, carissimæ, quodnam nostrum ea die fuerit gaudium & consolatio. De me ipsa certè dicere possum & scio, meam quam maximum fuisse: imprimis vero, quod viderem me in tam bona beneque sita domo Moniales relinquere, quodque monasterium iam satis cognitum in vrbe esset, & quod in domo Moniales essent, quæ potissimum debitorum & æris alieni, quod eius emendæ nomine contractum erat, partem possent dissoluere, adeo vt etiam preterea quæ ad completum numerum deerant (quantumlibet partum in dotem attulissent) debita dissolui possent. Imprimis autem & maximè me recreabat, quod labores & afflictiones aliquot subiissem, cumque iam aliqua fructura quiete eram, inde me discedere oportuit. Cum enim Dominica proxima ante Pentecosten anno M. D. LXXVI. solennitas hæc encæniciorum celebrata esset, statim proxima die Lunæ inde discessi; calor enim & æstus quotidie fiebat vehementior & si

Res admirabilis quæ contigit eo die, quo Ven. Eucharistia in Hispaniam semel domum illam est.

S. Mater Hispani domo iam fundata quæ primus discedit.

si fieri potuisset, non libenter ipsis festis Pentecostalibus in itinere fuisset; imò verò Malagone eadem celebrare animus erat, vñ & dies aliquot ibidem subsistere, ac propterea tantopere festinasse. Non placuit autem Domino, vt vel saltem vno die in templo sacrum audirem. Discessus meus non mediocriter Monialium gratiæ ac consolationem imminuit, easque magnopere contristauit, quod et to illo anno simul egissemus, & tam multas (vt dictum est) similes afflictiones subiissemus, quarum grauissimas tamen hic non detrahit, vt, quantum mihi videretur, vna Abulensi fundatione excepra, (cuius nulla quoad difficultates & labores comparari potest) nullam mihi labore steterit, quanto hæc quòd afflictiones & angores maxime intimi & interni essent. Vtinam verò Maiestas diuina gneretur, semper vt sibi in ea obsequium præstetur: hoc enim si fiat, omnes quas subij, exagitationes & labores mihi quam minimas videbuntur: & certè, ita id ipsum futurum spero: incepit siquidem Maiestas diuina sanctasque animas quasdam ad hanc domum pellicere: ex ipsarum quas mecum duxi, (que fuerunt vnuersum quinque) illa, que reuertere, quam fuerint bonæ, iam tum aliquatenus declarauit, cum dixit: rima de ipsis possent ac quod dixi minimum sit.

Prima Monialis Hispaniæ quæ huius fuerit.

In præsens verò de prima, quæ huic conuentui nomen dedit, liquid dicere volo, quod quæ dicam, vobis fore scio vt placeant & creationem adferant. Erat hæc honesta quædam virgo, religiosa parentibus genita, pater porro illius monticola est. Hanc, ad hanc quædam, penè septennem, quædam è materteris, quod liberis careret, & daria matre petijt, quo ipsam penes se educaret: ergo cum in hanc matrem admisisset, quædam mulieres quæ illi sub spe habitum illius semel possidendarum, priusquam puella hæc domum venisset famulantur, videntes ipsam tam laudè, amantè & delibè haberi, ex æmulatione quadam suspicari cœpere iam se fructum ipsi que sperabant: colligentes ex amore atq; affectu quo hanc ipsam sequebatur, facultates in ipsam transferendas. quare diabolice quædam facto hanc occasionem auferendam, & rem suam stabili putarunt, puellam apud materteram accusantes, tamquam si vitam conspiraret, de que ea de medio tollenda cogitaret: eoque causa vni de suis aliquot nummos ad toxicum & arsenicum condidit: Matretera cum hoc inaudisset, statim (quod consuetudinem hanc iunctim asseuerare scire didit, vt & puella mater, quæ mulier pia & religiosa. Vnde ipsa puellam, in familiam suam recepit, existimans sese in ea pessimam quamdam ac flagitiosissimam mulierem educare. Dixit porro mihi ipsa Beatrix de Matre Deo

inque appellatur.) matrem plus quàm anni spatio, in ipsam virgine
 alijs diris modis sæuissè, & humi cubare iussisse, vt hac ratio-
 nem ipsam ad rei huius sceleratæ veritatem confitendam adigeret.
 Quam autem puella diceret, nec rem fecisse se, nec nosse quidem
 quid esset arsenicum, mater multo id existimabat deterius, quod
 in factu negando etiam peruicacem & obstinatam censeret. Qua-
 re mater mirum in modum sese affligebat, quod eam in pernegando
 contumacem cerneret. Mirum sane fuit, puellam factum con-
 fessum non esse, quo se à tormentis illis liberaret, at Deus eam, quod
 esset innocens, mouit & impulit, vt veritatem semper fateretur. Et
 quoniam Maiestas eius semper tuetur ac protegit eos qui culpa carent
 & innocij sunt, duas illarum mulierum tam graue occu pauit malum vt
 in parte præ tabie viderentur. vnde puellam illam clanculo ad se euo-
 carunt, & commissa aduersus ipsam machinationis veniam rogarunt;
 quam etiam iam ad extremum vitæ redactæ, dicta & commenta omnia
 negarunt, & negarunt, tertia vero, Deo permittente è puerperio mor-
 tua est. Deniq; omnes tres, non nisi summo cum tormento, vita exces-
 sere in proculsa aduersus innocentem illam puellam calumniæ casti-
 gationem. Hoc ego non solum ex ipsa, sed & ex ipsa matre postea (quæ
 dicitur, cum eam in Religione iam agere videret, quod eam ita cruci-
 atæ & cecidisset) intellexi, vt & alia multa particularia, è quibus satis
 colligere est, quam frequentes & graues illius cruciatus fuerint. Cum-
 que mater præter ipsam liberos non haberet, & religiosissima esset
 mulier. Deo permittente factum, vt ipsa filiz suæ esset tortrix, cum ta-
 men summo eam amore prosequeretur. ipsa porro est mulier & pieta-
 tis & arijs virtutibus præstans.

Cum vero puella hæc duodecimum ætatis annum paululum ex-
 cessisset, contigit illam in libro quodam S. Annæ vitam legere, vnde
 magnam erga montis Carmeli incolas Sanctos affectum & deuotio-
 nem concepit, quod Sanctæ Annæ mater sæpius ad illos excur-
 sisse ibidem diceretur (Emerentianam eam vocari existimo.) Ex eo au-
 tem tempore tam singulari erga B. Virginis Ordinem cœpit affectu
 fieri, vt illico & habitum illius assumendi, & castitatis votum emisit.
 Vnde, si quando poterat, solitudinem & recessum frequentabat, ora-
 tioneque sollicitè incumberebat. Vnde factum, vt multas ei Dominus,
 necnon Beatissima Virgo Mater gratias conferrent, & quidem admo-
 dum insignes & singulares. Quàm maximè quidem ipsa Religionem
 ingredi volebat, sed hæc parentibus animum & propositum declarate
 non audebat; nesciebat præterea, vbinam hunc Ordinem reperiret.
 Notandum porro cum primis est, quod cum Hispali huius insti-

*Punitio
calumniæ
tium inno-
centem*

tuti cœnobium esset, (quamquam Regulæ mitigata) numquam tamen ipsa de eò quidquam intellexerit, vel audiuerit, vsque dum aliquando quidem nonnisi post multos annos de hisce nouis, quæ fundabantur monasterijs cognouit. Cum autè ià ad ætatè nubilem peruenisset, debeat & statuerunt parentes inter sese, cuiam eam collocaretisissimum, quod admodum iuuenula foret, & alios præter illam liberos non haberent; nam quamuis multos habuisset fratres, omnes tamen iam demortui erant & ipsa, quam minus ceteris diligebant, in viuis superstes mansit. Nam quando ei id quod supra retuli contigit, in viuis adhuc habebat, qui eius causam acriter propugnans, parentibus dicebat minimè crederent ea quorum soror infimulabatur. In monio vero iam statuto concluso, adeo vt ipsa ei minimè refragaturaretur, & parentibus hoc ei iam significantibus, ipsa, quod monij numquam ineundi votum emiserat, eis aperuit; adeoque ipsa fuit constans, nulla vt ratione, tamen etiam propterea necesse ipsum vellet violare.

Quamobrem parentes, vel quod diabolus eos demeraret, quod Deus eam Martyrem esse vellet, & multa pati, existimabant, sed dum aliquod facinus commississe, propter quod matrimonium nolleret, quod iam fidem à parte sua sponso addixissent, & hunc propterea infamem reddi cernerent; virgis eam ira ceciderunt, adeoque illam seuerè animaduertent, vt etiam eam vellet suspendere, sed focare, mirū vt esset, eam emortuā nō esse: at Deus, qui ad maiora certabat, in viuis eam conseruauit. Ipsa vero mihi retulit, se in fine vixit quam tormentorum aut pœnarum sensisse: etenim in mentem reuocabat, quidnam Sancta Agnes olim passa esset, quod Deus id ei in memoriā reduceret; imo mortem sibi quam iucundè futuram fuisse, denique ad trimestre in lecto ita elumbem & frigidè decubuisse, vt se ipsa mouere de loco in locum non posset.

Certe vix credibile videatur, quomodo de puella, quæ non quam à latere matris discedebat, quæque patrem admodum circumspicuum (vti quidem intellexi) habebat, parentes tam malum ac flagitium suspicari potuerint: semper namque sancta, neta, & elemosynis adeo dedita fuit, vt, si quid ipsa nummorum rerum nancisci posset, id in pauperes erogaret. Si quando Deo gratiam alicui præstare vult, vt quid patitur aduersi, multa ad hoc dia inuenit; quamuis iam abhinc annis aliquot filia suæ virtutem perspicendam dedisset; adeo vt, quidquid in pauperes distribuit ipsa vellet, hoc illi ab his quam libentissime subministraretur, quæque persecutiones & afflictiones iam in recreationes ac delicias

remerentur. Quamquam ob ipsum quod habebat, Religiosae vitae
 prohibendae desiderium, omnes ei recreationes molestae ac graues vide-
 rentur, itaque (prout mihi narrauit) magnis in angustijs & doloribus
 vivebat.

Porro tredecim aut circiter annis antequam P. Gratianus His-
 paniam veniret, cum etiam ne vel minima Carmelitarum Discalcea-
 torum sibi esset memoria; cum ipsa quadam die cum parentibus &
 alijs duabus vicinis colloqueretur, contigit, illuc quemdam Or-
 dinis nostri fratrem, grossioris panni veste (qualem modò gestant)
 habitum intrare. Dicebant, illum vultum viuidum, vegetum ac venera-
 bilem praetulisse, tamen ad eum senex esset, ut barba, quae admodum
 erat longa, à filamentis argenteis constare videretur. Hic se iuxta ip-
 sum stetit, & lingua quam non intelligebant aut ipsa, aut quis-
 quam alius, eam non nihil alloqui coepit. cumque iam loqui desi-
 deret, tertio ipsam signo crucis communiuit, dicens: *Deus te, & Bea-
 tus confortet.* quo dicto mox abiit. Toto eo tempore, quo senex ille
 ibidem fuit, nemo sese loco mouebat, sed omnes obstupescabant: Per-
 ceptabatur eam Pater, quisnam is esset. Ipsa verò putabat illum ei
 suum esse. Vnde surgentes, sollicitè eum quaesierunt: sed exinde am-
 plius non comparuit. Ipsa verò mirum inde gaudium & consolati-
 onem sensit; & quotquot aderant, sunt admirati videntes rem
 aliquam humanam esse. vnde magni eam, ut dictum est, facere
 crederant. Omne illud tempus (quod quatuordecim annorum fuisse
 caelo interim, & post factum illud, elapsum est; ipsa verò interea
 semper Domino seruiebat, eumque identidem rogabat suo ut de-
 siderio satisfaceret. Moram tam diuturnam pertaeta iam erat; cum
 P. Hieronymus Gratianus illuc appulit: cumque die quadam ad
 concionem audiendam in templum Trianense (quo in loco pater il-
 lius habitabat) sese contulisset, nesciret tamen eum qui concionatu-
 rus esset, P. Gratianum futurum, vidit hunc ipsum ad benedictionem
 exiendam prodire. Cuius ut illa habitum & pedes non calceatos vi-
 dit, mox illi in memoriam is, quem olim viderat, Religiosus venit,
 & talem omnino illius vestem fuisse; tamen vultus & aetas utriusque
 dissimilares parent; quòd P. Gratianus nondum triginta annorum esset. Nar-
 rauit illa mihi, tam magno se tum introrsum gaudio delibutam fu-
 isse, ut penè animi deliquium pateretur. quamuis enim intellexisset,
 tantum in Trianensi vico monasterium erectum esse, nesciebat ta-
 men id illius Ordinis esse. Ex illo ergo tempore operam dedit, ut P.
 Gratiano confiteretur. Imò verò & hoc caro illi stare voluit Deus
 ut tam sapientius quidem illum adiuit, is tamen eius confessionem excipere
 noluit:

noluit: quòd enim esset iuuenula & satis formosa, hinc ipse con-
 iusmodi personis agere (quòd hoc in genere valdè circumspici
 subterfugiebat. Cum ergo quodam die in templo amarissimè labo-
 maretur (nam & ipsa circumspecta & honesta erat) petijt ex illis
 lier quædam eequid subesset. Cui illa, iam dudum se aiebat occu-
 nem, ad illi Patri, qui tum illic fortè confessionibus excipiendus
 bar, loquendum captasse; sed hætenus se illi loqui minime
 tuisse. Hæc verò confestim ipsam ad eum conduxit, rogans ut
 nis huius confessionem excipere dignaretur: vnde generalem
 tius confessionem apud eum instituit. Is ergo vt animam tot
 tum ornamentis instructam vidit, miram intra se consolationem
 sensit, simul & ipsam est consolatus dicendo, fieri posse vt Ma-
 les Discalceatæ allquando hac in vrbe sedem figerent: ac tum
 rum se, vt ipsa in Ordinem illarum coopraretur. Quod & peti-
 tit: nam primum quod nobis mandauit, fuit, vt illa ante alias, &
 ma admitteretur; quòd animæ illius status ad plenum illi
 ceret: Quod etiam illi declarauit, cum huc primum concederetur
 mus. Inprimis verò curauit, ne id parentes sui intelligerent
 rescirent; si enim sciuisent, nulla Religionis ingrediendæ ratio
 tisset.

Ceterum SS. Trinitatis festo, se à mulieribus quibusdam
 illam assidue comitabantur, dolo subduxit; quod enim confitemi
 mater cum ipsa non venerat, Discalceatorum autem monasterium
 in quo ipsa semper confitebatur, & cui multas elemosinas
 rogabat, tum etiam, eius operâ, parentes, satis procul à domo
 bar. Porro cum quadam muliere, Dei ancilla, prius conuenerat
 domum illius concederet; quare mulieribus comitantibus à
 gatis, statim sese redituram ait: cui hæc minime refragantur, quæ
 lier illa tota Hispali vt insignis Dei ancilla esset cognita, vixit
 illustria & mirabilia opera præstaret. Hacque ratione tempus &
 moditatem habuit, ad habitum & pallium suum grossum lectum
 portandum. quod equidem nescio quomodo portare & ferre
 rit. Sed gaudium & amor, quo agebatur, onus leue faciebat.
 hoc metuebat, ne forsitan in proposito suo impediretur, & ageretur,
 retur, quod ita onusta incederet. Alia namque longe hæc
 dendi erat ratio, quam præferre solebat. Sed quid non
 amor Dei; ita namque hic se gerebat, quasi si honorem
 lum habuisset; neue vllius rei recordabatur, quam ne hoc
 in proposito impediretur. quare etiam statim ei ianuam
 mus; ego verò matrem eius statim rei huius certiores

est ut primum illam intellexit, sui impos quodammodo pro
 spore, reddita est; tandem vero agnoscere se confessa est, qualem si-
 bar suæ gratiam Dominus fecisset; unde hanc, tamen si non sine difficul-
 tate, orbiter suam tolerare cepit; nec propterea indignari, adeo ut
 illi loqui noluerit, quemadmodum alias facere constat; imò verò ma-
 gnas continuo nobis faciebat eleemosynas.

Hicigitur Iesu Christi sponsa optatissimo suo gaudio frui cepit,
 quæ tam erat humilis, & quælibet facere parata, ut scopas illi è man-
 bus auferre numquam non nos oporteret, cum tamen paterna in do-
 mo tam delicate esset enutrita. adeo ut omnis illius recreatio esset
 labor & operatio. Ex hac autem quiete & gaudio fiebat, ut quam-
 primum toto corpore pinguesceret: quo parentes viso, adeo sunt
 gausti, ut iam lætarentur, quod eam in statu Religioso conspi-
 cerent.

Cum iam vota esset emissura, bimestri scilicet aut trimestri ante (ne
 tanto bono sine labore & difficultate potiretur) grauiissimis exagitata
 tentationibus est: non ut propterea à votis emittendis animum auo-
 caret, sed id illi & intolerabile videbatur, tamquam si obliuioni tradi-
 tum esset, quàm multis ipsa annis boni huius, quod iam habebat, cau-
 sa in angustijs & pressuris vixisset: quin & diabolus adeo eam acriter
 impugnabat, ut vix ferre posset. Nihilominus, maxima sibi facta vio-
 lentia, cum superauit, ita ut etiam in tentationum & angustiarum sua-
 rum medio vota edere decreuerit. Dominus Iesus, qui vltterius roboris
 illius periculum facere volebat, sed ipsum iam satis perspectum habe-
 bat, triduo ante quàm profiteretur, eam visitauit, & particulari quo-
 dammodo est consolatus, dæmonemque ab ea effugauit. Adeo namq;
 consolatione delibuta fuit, ut triduo illa extra se esse videretur præ-
 mentis gaudio. Nec immeritò: etenim gratia & visitatio suprema no-
 tabilis fuerat. Non multò verò post, quàm monasterium hoc ingressa
 esset, patrem eius contigit ex hac vita migrare: unde mater eius eodem
 in cœnobio monasticam vestem induit, & omnes ei facultates suas
 eleemosynæ nomine legauit: adeo ut & mater, & filia, magna cum
 quiete & animi gaudio hic agant, summaque omnium Monialium
 eorum ædificatione, seruietes ei ex animo qui hanc ipsi gratiam præ-
 stitit. Vix dum annus elapsus est, cum & alia quædam virgo, reluctan-
 tibus & inuitis admodum parentibus, in hunc est conuentum coop-
 tata. Sic ergo Dominus suam hanc domum, animabus adeo ei seruire
 paratis, nulla, ut vitæ austeritas, nulla clausura grauis illis appareat,
 in dies replere pergit. Sit ipse in perpetuas æternitates benedictus &
 laudatus, Amen.